

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/28/2020
Identifikačné číslo spisu: 1020200200
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1020200200.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: P. J., bytom D.Ö. X, D. proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, v konaní o starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/10/2020-15 zo dňa 10. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sa/10/2020-15 zo dňa 10. júna 2020 **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným uznesením č.k. 7Sa/10/2020-15 zo dňa 10. júna 2020 postupom podľa § 59 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) žalobu žalobkyne odmietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania v zmysle § 170 písm. a) SSP, lebo žaloba bola odmietnutá.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že krajský súd v predmetnej veci uznesením č.k. 7Sa/10/2020-9 zo dňa 19.02.2020, doručeným žalobkyňi dňa 26.02.2020, vyzval žalobkyňu na odstránenie vád žaloby zo dňa 03.02.2020 s tým, aby ju v lehote 10 dní doplnila o označenie druhu žaloby, označenie žalovaného, označenie konania alebo veci, v ktorej sa domáha nápravy, deň vydania rozhodnutia a deň jeho doručenia alebo iného oznámenia žalobkyňi, opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ak sa ich žalobkyňa dovoľáva, žalobný návrh, teda ako žiada vo veci rozhodnúť, vyjadrenie, či žiada o nariadenie pojednávania. Žalobkyňa bola zároveň poučená, že v prípade, ak v určenej lehote

podanie nedoplní alebo neopraví, správny súd v zmysle § 59 ods. 3 SSP podanie uznesením odmietne.

3. Dňa 09.03.2020 bolo krajskému súdu doručené podanie žalobkyne zo dňa 08.03.2020, v ktorom označila ako žalovanú Sociálnu poisťovňu, ústredie, avšak v ostatnom žalobu nedoplnila tak, ako bolo uvedené vo výroku uznesenia krajského súdu č.k. 7Sa/10/2020-9 zo dňa 19.02.2020, keď ani z predmetného podania žalobkyne nebolo správne súdu zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje. Nakoľko žalobkyňa neodstránila vady svojho podania, pre ktoré nebolo možné v konaní pokračovať, krajský súd žalobu odmietol.

II.

Kasačná sťažnosť

4. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. Ako dôvod uviedla, že trvá na svojich podaniach od roku 1997, t.j. od ukončenia jej PN v ochrannej dobe bez jej vedomia, pričom jej toto rozhodnutie nebolo oznámené právnikom, aby sa mohla voči nemu odvolať. Takéto konanie bolo protiprávne, keď každý občan sa môže riadne odvolať v stanovenej lehote, avšak súdy konania vždy zastavovali.

5. Predmetom je stále jedna vec, a to invalidný dôchodok žalobkyne, keďže súdy nerozhodovali ako mali vo veci zahájenia a priznania invalidného dôchodku. A rovnako tak je predmetom ukončenie PN v ochrannej dobe.

6. Žalobkyňa uviedla, že nemá odpracované roky, nakoľko mala 39 rokov, keď išla do predčasného dôchodku a 10 rokov neukončenú PN. Žalovaná stále uvádza len minimálny dôchodok, keď zrejme nemá vedomosť o tom, že do 30 rokov je minimálny a od 39 rokov je riadny starobný dôchodok.

7. Žalobkyňa dôvodila, že žalovaná vždy, keď jej mala zvyšovať dôchodok, tak jej odpracované roky, ako aj mzdové body zmenila, pričom, keď mala zvyšovať dôchodok, napr. v roku 2016 o 8,20 eur, tak jej ho nezvýšila.

III.

Vyjadrenia účastníkov

8. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že jej dôvody nepovažuje za opodstatnené, a preto navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a žalobkyňu náhradu trov konania nepriznal.

9. Žalobkyňa na vyjadrenie žalovanej reagovala a uviedla, že žalovaná sa vyjadruje len tak, ako sa jej hodí, pričom neberie do úvahy, že ide o naplánované úmyselné konanie s posudkovým lekárom, ako aj s podnikom, ktorý žalobkyňu vyhodil v ochrannej lehote.

10. Žalobkyňa požiadala o priznanie náhrady trov konania tak, že žiadala súdne trovy za 20 rokov vo výške 100 % zo sumy, čo mala mať od roku 1997 plný invalidný dôchodok.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g) SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania, a dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti žalobkyne nemožno priznať úspech.

12. Podľa § 5 ods. 5 SSP konanie pred správnym súdom možno začať len na základe návrhu.

13. Podľa § 59 ods. 1 SSP, ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa

ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, správny súd uznesením vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote podľa § 58 ods. 2.

14. Podľa § 59 ods. 2 SSP v uznesení podľa odseku 1 správny súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho doplniť alebo opraviť, a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

15. Podľa § 59 ods. 3 SSP, ak sa v lehote určenej správnym súdom podanie nedoplní alebo neopraví, správny súd podanie odmietne uznesením; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

16. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

17. Podľa § 202 ods. 1 SSP v správnej žalobe sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie druhu žaloby,
- b) označenie žalovaného,
- c) označenie konania alebo veci, v ktorej sa žalobca domáha nápravy,
- d) deň vydania rozhodnutia a deň jeho doručenia alebo iného oznámenia žalobcovi,
- e) opísanie rozhodujúcich skutočností,
- f) označenie dôkazov, ak sa žalobca dovoľáva,
- g) žalobný návrh.

18. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

19. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu zistil nasledovné skutočnosti:

- podaním z 03.02.2020 sa žalobkyňa domáhala ochrany svojich práv, pričom v podanej žalobe neuviedla označenie druhu žaloby, označenie žalovaného, označenie konania alebo veci, v ktorej sa domáha nápravy, deň vydania rozhodnutia a deň jeho doručenia alebo iného oznámenia, opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ak sa ich dovoľavala, žalobný návrh, teda ako žiada vo veci rozhodnúť, vyjadrenie, či žiada o nariadenie pojednávania,

- krajský súd uznesením č.k. 7Sa/10/2020-9 zo dňa 19.02.2020, doručeným žalobkyni dňa 26.02.2020, vyzval žalobkyňu na odstránenie väd žaloby, a to, aby túto v lehote 10 dní doplnila o označenie druhu žaloby, označenie žalovaného, označenie konania alebo veci, v ktorej sa domáha nápravy, deň vydania rozhodnutia a deň jeho doručenia alebo iného oznámenia, opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ak sa ich dovoľáva, žalobný návrh, teda ako žiada vo veci rozhodnúť, vyjadrenie, či žiada o nariadenie pojednávania a zároveň ju krajský súd poučil o následku neodstránenia väd žaloby vo vyššie naznačenom smere spočívajúcom v odmietnutí podania postupom podľa § 59 ods. 3 SSP,

- žalobkyňa podaním z 08.03.2020 žalobu doplnila o označenie žalovaného správneho orgánu, t.j. Sociálna poisťovňa, ústredie, avšak v ostatnom nedoplnila žalobu tak, ako bolo uvedené vo výroku uznesenia krajského súdu č.k. 7Sa/10/2020-9 zo dňa 19.02.2020, a teda ani z predmetného podania žalobkyne nebolo krajskému súdu zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje,

- krajský súd následne uznesením zo dňa 10.06.2020, č.k. 7Sa/10/2020-15 postupom podľa § 59 ods. 3 SSP žalobu odmietol, nakoľko žalobkyňa i napriek výzve na odstránenie väd žaloby neodstránila vady svojho podania, pre ktoré nemožno v konaní pokračovať.

20. Konanie na správnom súde sa podľa § 31 ods. 1 SSP začína na návrh, ktorým je podanie s náležitosťami podľa § 57 SSP. Bez takéhoto podania správny súd nesmie pristúpiť k prejednávaniu a rozhodnutiu veci, pretože konanie podľa SSP je konaním návrhovým podľa § 5 ods. 5 SSP, ktoré je

ovládané dispozičnou zásadou a zásadou kontradiktórnosti konania. Súd preto nesmie začať konanie bez návrhu, ale správny súd koná len z iniciatívy žalobcu, na základe jeho žaloby a v nej obsiahnutých žalobných dôvodov.

21. Ak ide o podanie, ktorým sa osoba domáha preskúmania rozhodnutia v sociálnych veciach, považuje sa takéto podanie za žalobu podľa § 31 ods. 2 SSP, ktorá musí okrem náležitostí uvedených v § 57 SSP obsahovať aj ďalšie náležitosti podľa § 202 ods. 1 SSP. Žaloba, ktorá však všetky náležitosti podľa § 202 ods. 1 SSP neobsahuje, netvorí prekážku konania, nakoľko podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach správny súd posudzuje neformálne. Správny súd môže takúto žalobu fyzickej osoby prejednať z dôvodu uplatnenia zásady neformálnosti konania, ktorá je upravená v § 202 ods. 2 SSP (a contrario). Nedostatok náležitostí žaloby podľa § 202 SSP sa môže odraziť len v procesnom výsledku (úspechu) žalobcu, avšak o žalobe, ktorá nemá ani základné náležitosti, ktoré by poskytli správne súdu podklad pre orientáciu, resp. aspoň základnú predstavu o dôvodoch nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, nemôže konať, pretože skutkové a právne dôvody nemôže nahrádzať vlastnými úvahami, domnienkami, vychádzať z predpokladov.

22. Správny súd teda nepristúpi k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia bez toho, aby žalobca aspoň predložil k rozhodnutiu žalovaného správneho orgánu podanie, z ktorého vyplýva, kto podanie robí, akému súdu je určené, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, s pripojeným podpisom konajúceho. Absencia podania nespĺňajúceho náležitosti podľa § 57 SSP je prekážkou konania, ktorá bráni, aby správny súd predložené rozhodnutie vecne preskúmal.

23. Z obsahu doručeného podania, s poukazom na zásadu neformálnosti, vyplýva, že podanie žalobkyne doručené krajskému súdu dňa 05.02.2020 je podaním vo veci samej, avšak nebolo z neho o.i. zrejmé, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje. Z toho dôvodu podľa § 59 SSP krajský súd vyzval žalobkyňu na odstránenie väd a nedostatkov podania uznesením č. k. 7Sa/10/2020-9 zo dňa 19.02.2020, v ktorom zároveň uviedol, akým spôsobom má žalobkyňa odstrániť vady podania vo veci samej, žalobkyňu riadne poučil o možnosti odmietnutia žaloby, ak táto nebude riadne doplnená a zároveň ju poučil o možnosti zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci. Keďže žalobkyňa v zmysle tohto uznesenia v stanovenej lehote vady podania riadne neodstránila, krajský súd správne podľa § 59 ods. 3 SSP podanie odmietol.

24. Kasačný súd mal zhodne s krajským súdom za to, že podanie žalobkyne bolo neúplné, vykazujúce také vady, pre ktoré nebolo možné pokračovať v konaní. Z podaní žalobkyne totiž nemožno zistiť, ktorej veci sa týkajú, hoci žalobkyňa vo svojich podaniach uvádza rôzne skutočnosti o invalidnom dôchodku, predčasnom starobnom dôchodku, starobnom dôchodku a neoprávnenom prepustení z práce, avšak správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť konkrétnych rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených SSP. Aby mohol správny súd poskytnúť účinnú ochranu subjektívnym právam žalobkyne, musí táto uviesť aspoň konanie alebo vec, v ktorej sa domáha nápravy, resp. označenie napadnutého rozhodnutia. Následne by si mohol krajský súd vyžiadať od žalovanej administratívny spis, týkajúci sa číselne označeného a nezameniteľného rozhodnutia. V danom prípade takto žalobkyňa nepostupovala, aj napriek riadnemu poučeniu krajským súdom.

25. Pre riadny postup v konaní nie je dostačujúce opísať rozhodujúce skutočnosti takým spôsobom, že nie je zrejmé, čo je predmetom konania. Zároveň bolo povinnosťou žalobkyne uviesť, čoho sa podanou žalobou domáha, avšak aj tento údaj v žalobe absentuje, a to napriek tomu, že bola riadne poučená o následku neodstránenia vytýkaných väd.

26. Nemožno tiež opomenúť, že konanie v správnom súdnictve je založené na dispozičnej zásade, v zmysle ktorej konanie súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je možné začať len na základe žaloby, a zároveň je na žalobcovi, aby určil predmet prieskumu.

27. Aj napriek povinnosti správneho súdu posudzovať správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach neformálne, z ktorej vyplýva, že nie je nevyhnutné, aby v týchto konaniach žalobca - fyzická osoba naplnila všetky náležitosti správnej žaloby, v uvedenom prípade je nutné konštatovať, že podanie žalobkyne je natoľko nezrozumiteľné, že z neho nie je zrejmé, čoho sa týka, resp. čo ním žalobkyňa sleduje.

28. Kasačný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa bola v uznesení č. k. 7Sa/10/2020-9 zo dňa 19.02.2020 riadne poučená o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, pričom túto možnosť nevyužila. V zmysle základných princípov konania podľa SSP majú účastníci konania pred správnym súdom rovné postavenie. Rovnako sa aplikuje princíp ochrany slabšieho účastníka konania, ktorý spočíva vo vyvažovaní prirodzene nerovnovážneho postavenia určitej kategórie subjektov v právnych vzťahoch, avšak tento princíp nemožno zneužívať na úkor druhého účastníka. Správny súd nie je oprávnený rozhodovať o žalobách, neobsahujúcich základné náležitosti, nahrádzať tieto vlastnými úvahami, domnienkami a vychádzať z predpokladov, a to ani za účelom naplnenia princípu ochrany slabšej strany.

29. Kasačný súd mal v zhode s krajským súdom za to, že ani aplikácia zásady neformálnosti na daný prípad podľa § 202 ods. 2 SSP neumožňuje, aby krajský súd vec prejednal, a teda preskúmal zákonosť rozhodnutia žalovanej. Bráni tomu skutočnosť, že žalobkyňa nepredložila súdu podanie, ktoré by aspoň obsahovalo uvedenie toho, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje. Z vyššie uvedených dôvodov kasačný súd považoval za správny záver krajského súdu, že podanie žalobkyne zo dňa 03.02.2020 bolo potrebné odmietnuť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

30. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobkyňi, ktorá v tomto konaní nemala úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ho nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

31. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.